

Fiskiveiðiavtalan á javnbjóðis støði

Í dag hava føroyingar skrivað undir nýggja fiskiveiðiavtalu við russar, og fyrri fyrstu ferð í nógv ár er avtalan komin á eitt javnbjóðis støði fyri føroyingar.

Leo Poulsen

Ein stórur trupulleiki við fiskiveiðiavtaluni við russar hevur í mong ár verið, at russar hava fingið nógv størri virði í fiski, enn teir hava latið føroyingum. Men nú er javnvág komin í.

– Ja, vit hava undirskrivað nýggja fiskiveiðiavtalu við russar í gjár, og eg fegnist um, at javnvág nú er komin í avtaluna, sigur Jacob Vestergaard, fiskimálaráðharri.

Føroyingar fáa somu nøgdir frá russum sum í undanfarnum sáttmálum. Tað merkir, at føroyingar kunnu fiska 12.000 tons av toski í Barentshavinum umframt 1540 tons av hýsu, 900 tons av flatfiski og 1000 tons av rækjum.

Hinvegin lata føroyingar nú 8.000 tons av svartkjafti móti 87.500 tons framman undan. Hetta er ein minking á 79.500 tons. Aftur fyrri fáa russar so 25.000 tons av makreli móti 13.500 tons í gomlu avtaluni, og royndarveiðan hækkar úr 250 tons upp í 500 tons.

– Eg haldi, at vit hesa

Tað kemur okkum til góða nú, at Vestergaard helt fast um størri lut av makrelkvotuni

ferð hava fingið eina avtalu, sum er javnbjóðis fyri báðar partar. Tað, at vit ikki hava kunnað latið meiri svartkjaft er av teirri einfaldu orsök, at vit hava ikki meiri at lata. Afturfyri fáa russar so nakað meiri av makreli, sum eisini

teir meta hevur eitt hægri virði enn svartkjafturin, sigur Jacob Vestergaard.

Hann heldur, at tað er komið okkum væl við, at vit hava hildið fast um kravið um størri lut av makrelkvotuni.

– Russar leggja líka í, um

vit, ES og Noregi klandrast um makrelin, og hann kemur okkum væl við, nú vit so at siga ongan svartkjaft hava at lata í býti, sigur Jacob Vestergaard.

Ongar uppsagnir í væntu

– Vit fara at finna tær fýra milliónirnar, sum skulu til fyrri at dekka lønarvøkstrinum, á rakstrinum hjá kommununi, og uppsagnir eru ikki ein loysn, sigur Heðin Mortensen.

– Vit hava ikki lagt upp fyrri einum lønarvøkstri í uppskotinum fyrri figgjarlóg fyri komandi ár.

Tað viðgongur Heðin Mortensen, borgarstjóri í Tórshavnar kommunu.

Hann ivast kortini ikki í, at tað fer at bera til at finna pengarnar – einar fýra milliónir krónur – aðrastaðni í rakstrinum hjá kommununi.

– Sjálvt um miðað var ímóti einari null loysn, so mugu vit viðganga, at eitt prosent er langt frá teimum seks prosentunum, ið almennu fakfeløgini lögdu út við, sigur Heðin Mortensen.

Figgjarlógini hjá Tórshavnar kommunu er samtykt við aðru viðgerð, og júst hetta var ein av høvuðsorsøkunum til, at Heðin Mortensen sjálvur gekk á odda við at vraka

uppskotið hjá SEV um at hækka elprísir við 15 oyrum.

– Vit mugu so taka lønarhækkingina við. Vit kunnu jú illa rokna við, at lønirnar skulu standa í stað, sigur Heðin Mortensen.

Borgarstjórin í Havn er formaður í Kommunusamskipan Føroya, men hann heldur ikki, at ein lønarhækkan kemur óvart á hinar stóru kommunurnar í Føroyum.

– Eg kenni ikki til støðuna hjá øllum teimum stóru kommununum, men eg veit, at summar hava tikið hædd fyrri einari lønarhækkan, so eg rokni ikki við, at hetta verður ein trupulleiki hjá størri kommununum, sigur Heðin Mortensen, borgarstjóri í Havn.

Útsettu lønarbardagan eitt ár

Bæði fakfeløgini á almenna arbeiðsmarknaðinum og arbeiðsgevararnir tóktust nøgdir við at útseta stóra bardagan um lønina til samráðingarnar komandi heyst

Tað var nógv virksemi á Hotel Føroyum mánadagin og út á kvøldið. Leingi stóð í botni, men knappliga loysnaði og fekst ein eitt-ára sáttmáli í lag

Mynd: Jens Kristian Vang

Leo Poulsen

Tað tóktist standa í botni mánadagin seinnapart og út á kvøldið í samráðingunum um nýggjan sáttmála á almenna arbeiðsmarknaðinum. Men so glapp.

Báðir partar tóktust nøgdir við eina avmarkaða lønarhækkan í ár fyrri síðani at taka upp stóra bardagan til komandi samráðingar næsta heyst.

Tað er einki at ivast í, at ivasomu búskaparligu útlitini í løtuni hava spælt ein stóran leiklut í hesi avgerð, og báðir partar vænta og

vóna helst, at útlitini verða betri komandi heyst.

Jóannes Eidesgaard frdi fram, at tað var óamannaverk at binda tað almenna til ein tvey-ára sáttmála nú, tá búskaparútlitini eru so døgur, og tí miðaði Figgjarmálaráðið eftir einum eitt-ára sáttmála.

Í fyrri semingsuppskotinum varð lønin fyrri árið í tvey-ára sáttmálaskeiðinum sett til 0,7%, meðan 2,9% skuldu leggjast omaná seinna árið. Nú fekst semja so um eitt prosent í einum eitt-ára sáttmála, og tað kunnu almennu arbeiðsgevararnir

liva við. Og tað kunnu fakfeløgini eisini.

– Hóast tað ikki ljóðar av so nógvum, so er vegurin langur frá 0,7 prosentum upp til eitt prosent. Og vit kunnu liva við einum prosenti í lønarhækkan, tá sáttmálaskeiðið er so stutt, sigur Selma Edlingsgaard, forkvinna í Starvsmannafelagnum.

Fyri Figgjarmálaráðið og kommunurnar var tað avgerandi, at sáttmálaskeiðið ikki gjørdist tvey ár, men bert hitt eina.

– Sum búskaparligu útlitini eru beint nú er tað óðamannaverk at binda landið

í einum tvey-ára sáttmála, sigur Jóannes Eidesgaard.

Nú er so friður á almenna arbeiðsmarknaðinum fram til samráðingarnar upp til nýtt sáttmálaskeið, sum byrjar 1. oktober 2011, og má tíðin bara vísa, um hetta verður »stille før stormen«.